

VEDLEGG 3 a

DEFINISJONER

anskaffelse av tverrfaglig spesialisert behandling
for rusmiddelavhengige fra ideelle organisasjoner
2014

Definisjoner TSB

Definisjonene skal forsøke å angi nærmere innhold på tjenesten, for å sikre mest mulig like tjenester. Tidsangivelser er veiledende. Utgangspunktet for all pasientbehandling er pasientens behov og individuell tilrettelegging av behandlingsforløpet.

Avrusingsplasser

Dette er døgnplasser forbeholdt spesialisert medisinsk avgiftning og abstinensbehandling, og/eller opptrapping/nedtrapping av medikamenter i legemiddelassistert behandling (LAR) i de første dagene av behandlingen og så lenge det er behov for døgnkontinuerlig legetilsyn. Videre abstinensbehandling og stabilisering eller opptrapping av medikamenter (i LAR) vil som regel skje på døgnplasser for stabilisering og utredning. Målet med tjenesten er å klargjøre pasienter til videre behandling.

Avgiftning, abstinensbehandling og stabilisering kan også foregå i stabiliseringsenheten, eller i pasientens hjem med støtte fra poliklinikk.

Anslått varighet 1 – 2 uker.

Stabilisering og utredningsplasser

Stabilisering og utredningsplassene skal bidra til medisinsk, psykologisk og sosial stabilisering. Plassene skal også inneholde en kartlegging av videre behandlingsbehov eller forberedelse til videre behandling i enten poliklinikk eller døgn. Plassene kan også inkludere abstinensbehandling. Plassene kan også være et støttetiltak for pasienter i behandling.

Målet med tjenesten er å sikre gode behandlingsforløp, finne rett nivå på tjenester videre i forløpet og forberede til videre forløp.

Målgruppe: pasienter direkte fra henvisning, fra døgnbasert avrusning eller fra avbrutt behandling hvor videre forløp er uavklart. Målgruppe er også pasienter ved oppstart/nedtrapping/utfasing i LAR.

Anslått varighet 1 – 8 uker.

Plasser i døgnklinikk

Dette er døgnplasser for opphold av noe lengre varighet for pasienter som har behov for behandling utover poliklinikk/dag/avrusning/stabilisering og utredning. Etter døgnbehandlingsperioden går pasienten normalt videre til dagbehandling og/eller poliklinikk.

Anslått varighet 30 – 180 dager

Ambulante/utadrettede tjenester

Ambulante tjenester er tverrfaglig behandling på spesialisert nivå gitt i eller nær bosted/ oppholdssted, uten at pasienten må møte i poliklinikk eller innlegges i institusjon. Ambulante tjenester skal arbeide utadrettet og kan brukes til å gi hjelp til pasienter innlagt på sykehus eller annen institusjon. Tjenestene utføres ofte i samarbeid med ressurser fra øvrig spesialisthelsetjeneste, kommunen eller andre.

Målet med tjenesten er å være tilgjengelig både for pasient og samarbeidspartnere og å bidra til å skape helhetlige behandlingsforløp.

Målgruppen er pasienter som av ulike grunner ikke kan møte til poliklinikk, eller pasienter hvor flere samarbeidspartnere er involvert og møtene med spesialisthelsetjenesten foregår på andre arena enn institusjonen/poliklinikken.

Dagplasser

Det stilles samme faglige krav til innhold i dagplassene som til øvrige tjenester innen TSB. Dagtilbudet skal ha minimum 5 timers varighet per dag. Antallet dagplasser er det antallet dagpasienter enheten kan ha på samme tid. Flere pasienter kan dele samme dagplass ved å komme på ulike dager. Eksempel: En dagpasient som kommer to dager i uka bruker 0,4 dagplasser.

Akutt rusbehandling

Akutt rusbehandling er et tilbud til pasienter i krise på grunn av rusmisbruk og/eller rusavhengighet, der det ikke er forsvarlig å vente på vurdering av henvisning og behandling på ordinær måte. Et uklart akuttbegrep i rusfeltet gjør det utfordrende å beskrive grensesnittet mellom kommunale tjenester og spesialisthelsetjenester.

Behov for akuttintervensjon i TSB er til stede når:

- Pasienten er gravid og har samtidig et rusproblem
- Rusmiddelinntaket utgjør en umiddelbar fare for pasientens liv og helse
- Rusmiddelinntaket er opphørt eller endret og det er fare for alvorlige abstinensreaksjoner
- Rusmiddelinntaket medfører akutt fare for atferdsendringer med risiko for eget eller andres liv og helse
- Rusmiddelinntaket medfører akutt fare for alvorlige relasjonsbrudd, større sosiale konsekvenser eller funksjonsfall

Akutt behandling av somatiske og psykiatriske tilstander som er utløst av inntak av rusmidler skal behandles innen akutt enhet TSB inntil et definert alvorlighetsnivå. Slike enheter skal i tillegg til å kunne håndtere akutte somatiske og psykiatriske tilstander ha særlig kompetanse på behandling av tilstander som er utløst av inntak av rusmidler. Når alvorligheten av den akutte somatiske eller psykiatriske tilstanden passerer et definert alvorlighetsnivå skal pasienten innlegges i somatisk eller psykiatrisk akuttmottak.

Pasienter skal ha skriftlig henvisning for akutt rusbehandling fra legevakt eller via henvisende instanser til TSB. Pasienten har krav på å få en umiddelbar vurdering og ved behov for behandling akutt-time i poliklinikk eller en akuttinnleggelse.

Målet med akutttilbudet er å øke kapasiteten, hindre brudd i behandlingsforløpet og skape mer helhetlige og sammenhengende tjenester.

Målgruppen er mennesker med rusrelaterte problemer som har behov for akutt hjelp. Tiltakene skal være døgnåpne, lett tilgjengelige og bistå brukeren i en akutt livssituasjon.

Plasser til småbarnsfamilier

Plasser til småbarnsfamilier er plasser som i utgangspunktet er en forlengelse av et behandlingsopphold under svangerskapet.

Målet med plassene er å sikre helhetlig behandling og kontinuitet for familien også etter fødsel der det er behov for det. Det vil være gråsoner opp mot tjenestetilbud i henhold til lov om barneverntjenester, og leverandøren må ha et bevisst forhold til samarbeid med barneverntjenesten og til forpliktelser i henhold til lov om barneverntjenester.

Det er ikke et ønske at små barn oppholder seg lenge i institusjon og det er et mål for behandlingen at familien mestrer sin situasjon i sitt hjemmemiljø. Leverandøren skal derfor ha et særskilt fokus på samarbeid med andre relevante tjenesteytere som kan tilby støtte og hjelp til familien i forlengelsen av spesialisthelsetjenesten sin oppfølging, eks. forsterket helsestasjon, miljøtjeneste, barneverntjeneste m.fl..

Anslått varighet 30 – 100 dager med mulighet for forlengelse etter individuell vurdering.